

[SET – A]

[Total No. of Question: 08]

SEAT No. -

Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's
NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

And

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

Diploma in Labour Laws and Labour Welfare

101: LAW RELATING TO LABOUR-MANAGEMENT RELATIONS

(PAPAR-I)

(2018 Pattern) (Paper No. 01)

Time : 03 Hours

Max. Marks : 100

Instructions to Candidates.

- 1.All Questions carry equal marks.*
- 2.Answer any five Questions.*

1. Define 'Industrial Dispute'. State provisions relating to various Authorities established for settlement of industrial dispute under Industrial Disputes Act1947.
2. Define ' industry' under Industrial Disputes Act 1947. State Scope and Triple Test laid down in Bangalore Water Supply v A.Rajppa (A.I.R.1978 SC 548)
3. Define "Trade Union". Discuss provisions relating to Registration and Cancellation of Trade Union under Trade Union Act1926.
4. Define 'Workman'.Discuss the law relating to recognition of trade unions in India under Trade Unions Act1926.
5. Define 'Union'and state provisions of recognition and cancellation of trade unions under Maharashtra Recognition of Trade Unions and Prevention of Unfair Trade Practices Act 1971.

6. Discuss in detail 'Industrial Establishment' and 'Standing order' as laid down in Industrial Establishment (standing order) Act 1946.

7. Define 'industrial Matters'. State provisions relating to authorities to be constituted or appointed under Bombay Industrial Relations Act 1946.

8. Write Short Notes on (any two of) following:

- A. Industrial Court under Maharashtra Recognition of Trade Unions and Prevention of Unfair Trade Practices Act 1971.
- B. Labour Court under Maharashtra Recognition of Trade Unions and Prevention of Unfair Trade Practices Act 1971.
- C. Cancellation of registration of union under Bombay Industrial Relations Act 1946.
- D. Lay off and retrenchment under Industrial Disputes Act 1947.

[SET – A]

[Total No. of Question: 08]

SEAT No. -

Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's
NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

And

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

Diploma in Labour Laws and Labour Welfare

101: LAW RELATING TO LABOUR-MANAGEMENT RELATIONS
(PAPAR-I)

(2018 Pattern) (Paper No. 01)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : ०३ तास

एकूण गुण : १००

सूचना:

१. कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. औद्योगिक कलह कायदा १९४७ या कायद्यान्वये औद्योगिक कलह (Industrial Dispute) या शब्दाची व्याख्या सांगा. व औद्योगिक कलह सोडवणे करिता स्थापन केलेल्या वेगवेगळे अधिकारी (Authorities) सांगा.

२. औद्योगिक कलह कायदा १९४७ या अन्वये उद्योग/व्यवसाय (industry) या शब्दाची व्याख्या सांगा. ए राजप्पा विरुद्ध बंगलोर वाटर सप्लाय (ए आय आर १९७८) या केस मध्ये उद्योग/व्यवसाय या शब्दाचे सांगितलेले व्याप्ती (Scope) व तिहेरी कसोटी (Triple Test) सांगा.

३. कामगार संघटना कायदा १९२६ अन्वये 'कामगार संघटना (Trade Union)' या शब्दाची व्याख्या व कामगार संघटना नोंदणी (Registration of trade union) आणि कामगार संघटना रद्द करणे (cancellation of trade union) याबद्दल च्या तरतुदी सांगा..

४. कामगार संघटना कायदा १९२६ अन्वये 'कामगार' (workman) या शब्दाची व्याख्या सांगा व कामगार संघटना मान्यता (recognition of trade union) या संदर्भातील तरतुदी ची चर्चा करा.

५. महाराष्ट्र कामगार संघटना मान्यता व अनुचित कामगार प्रथा प्रतिबंधक कायदा (Maharashtra Recognition of Trade Unions and Prevention of Unfair Labour Practices Act) या अन्वये संघटना (Union) या शब्दाची व्याख्या सांगा व संघटना मान्यता (recognition of union) व संघटनेची मान्यता रद्द करणे (cancellation of trade union) या संदर्भातील तरतुदी सांगा.

६. औद्योगिक आस्थापना (स्थायी आदेश) कायदा १९४६ (Industrial Establishment (standing order) Act) अन्वये औद्योगिक आस्थापना (industrial Establishment) व स्थाय आदेश (standing order) यांची तपशीलवार चर्चा करा.

७. मुंबई औद्योगिक संबंध कायदा १९४६ या अन्वये 'औद्योगिक बाब' (industrial matter) या शब्दाची व्याख्या सांगा व अधिकारी निर्माण करणे असलेले किंवा नियुक्ती करणे असलेले (Authorities to be constituted or to be appointed) असलेले याबद्दलच्या तरतुदी सांगा.

८. संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही दोन):

अ. महाराष्ट्र कामगार संघटना मान्यता व अनुचित कामगार प्रथा प्रतिबंधक कायदा १९७१ (Maharashtra Recognition of Trade Unions and Prevention of Unfair Labour Practices Act) अन्वये औद्योगिक न्यायालय (Industrial Court)

ब. महाराष्ट्र कामगार संघटना मान्यता व अनुचित कामगार प्रथा प्रतिबंधक कायदा १९७१ (Maharashtra Recognition of Trade Unions and Prevention of Unfair Labour Practices Act) अन्वये कामगार न्यायालय (Labour Court)

क. मुंबई औद्योगिक संबंध कायदा १९४६ अन्वये संघटना नोंदणी रद्द करणे (cancellation of registration of union).

[SET – A]

[Total No. of Question: 08]

SEAT No. -

**Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's
NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR**

And

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

Diploma in Labour Laws and Labour Welfare

102: SOCIAL SECURITY LEGISLATION

(PAPAR-II)

(2018 Pattern) (Paper No. 01)

Time : 03 Hours

Max. Marks : 100

Introductions to candidates:

- 1) Answer any five questions.*
- 2) All questions carry equal marks.*

- 1) Explain the doctrine of added peril and doctrine of notional extension of employer's premises with reference to Employee's compensation Act 1923
- 2) Explain the concept of social security & discuss various statutory and non-statutory measures of social security prevalent in India
- 3) Explain the provisions related to Right to payment of Maternity benefits & other benefit under the Maternity Benefits Act,1961
- 4) Examine Powers and Functions of the employees' State Insurance Corporation and Medical Benefit Councils under the Employees' State Insurance Act,1948

- 5) Discuss the provisions relating to application of the Payment of Gratuity Act & what are the obligations of the employer in respect of the employees claim for payment of Gratuity under the Payment of Gratuity Act,1972?
- 6) Define term 'Employer' & discuss the modes of recovery of money due from Employer and Contractor under the Employees Provident Funds and Miscellaneous Provisions Act, 1952.
- 7) Discuss salient features of the Bombay Labour Welfare Fund Act, 1953.
- 8) Write Short Note (Any Two)
- a) Labour Welfare Fund
 - b) Types of Disablement under the Employee's Compensation Act,1923
 - c) Employees Provident Funds Appellate Tribunals

[SET – A]

[Total No. of Question: 08]

SEAT No. -

Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's
NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

And

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

Diploma in Labour Laws and Labour Welfare

102: SOCIAL SECURITY LEGISLATION

(PAPAR-II)

(2018 Pattern) (Paper No. 01)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : ०३ तास

एकूण गुण : १००

सूचना :

१) कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे द्या.

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. कर्मचारी नुकसान भरपाई कायदा 1923 च्या संदर्भात अतिरिक्त धोक्याची शिकवण आणि नियोक्त्याच्या जागेच्या काल्पनिक विस्ताराचा सिद्धांत स्पष्ट करा ?

2) सामाजिक सुरक्षेची संकल्पना स्पष्ट करा आणि भारतात प्रचलित सामाजिक सुरक्षेच्या विविध वैधानिक आणि गैर-वैधानिक उपायांवर चर्चा करा ?

3) मातृत्वलाभ अधिनियम, 1961 अंतर्गत मातृत्वलाभ आणि इतर लाभ देण्याच्या अधिकाराशी संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा ?

- 4) कर्मचारी राज्य विमा अधिनियम, 1948 अंतर्गत कर्मचाऱ्यांचे राज्यविमा महामंडळ आणि वैद्यकीय लाभ परिषदांचे अधिकार आणि कार्ये तपासा ?
- 5) अधिनियम लागू करण्यासंबंधीच्या तरतुदींची चर्चा करा आणि पेमेंट ऑफ ग्रॅज्युइटी कायदा, 1972 अंतर्गत ग्रॅज्युइटी च्या देयकासाठी कर्मचाऱ्यांच्या दाव्याच्या संदर्भात रोजगाराचे बंधन काय आहे ?
- 6) 'नियोक्ता' या शब्दाची व्याख्या करा आणि कर्मचारी भविष्य निर्वाहनिधी आणि विविध तरतुदी कायदा, 1952 अंतर्गत नियोक्ता आणि कंत्राटदाराकडून देयक मेच्यावसुलीच्या पद्धतीवर चर्चा करा.
- 7) मुंबई कामगार कल्याण निधी कायदा, 1953 च्या ठळक वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.
- 8) टीप लिहा (कोणत्याही दोन)
- a) कामगार कल्याण निधी
 - b) कामगार भरपाई कायदा, 1923 अंतर्गत अपंगत्वाचे प्रकार
 - c) कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी अपील न्यायाधिकरण

[SET – B]

[Total No. of Question: 08]

SEAT No. -

Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's
NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

And

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

Diploma in Labour Laws and Labour Welfare

**103: PRINCIPLES OF WAGE FIXATION AND THE LAW OF WAGES
(PAPAR-III)**

(2018 Pattern) (Paper No. 01)

Time : 03 Hours

Max. Marks : 100

Introductions to candidates:

1. Answer any five question
2. All question carry equal marks i.e. 20 marks

1. Distinguish between Minimum Wage, Fair wage and Living wage with reference to decision of courts.
2. Define the term "Employee" and state the provision relating to fixing hours for a normal working day and overtime under the Minimum Wages Act, 1948.
3. Explain allocable surplus and discuss the provision regarding 'set-on' and 'set-off' Of allocable surplus under the Payment of Bonus Act, 1965.
4. What is the scope and object of the Payment of Bonus Act, 1965?
5. Discuss authorized deduction under the Payment of Wages Act, 1936.

6. State the relevant provisions relating to 'payment of remuneration at equal rates to men and women workers' from the Equal Remuneration Act, 1976.
7. Explain the application and non-application of Payment of Bonus Act, 1965.
8. Write a short note on:
 - a) Power of Inspector the Payment of Wages Act, 1936.
 - b) Define 'Industrial or Other Establishment'.

[SET – B]

[Total No. of Question: 08]

SEAT No. -

Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's
NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

And

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

Diploma in Labour Laws and Labour Welfare

103: PRINCIPLES OF WAGE FIXATION AND THE LAW OF WAGES
(PAPAR-III)

(2018 Pattern) (Paper No. 01)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : ०३ तास

एकूण गुण : १००

सूचना :

१. कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे द्या
२. सर्व प्रश्नसमान गुण म्हणजे २० गुणांचे असतात.

१. किमान वेतन, रास्त वेतन आणि राहणीमान वेतन यात फरक करणे आणि न्यायालयाच्या निर्णयाचे पालन करणे.
२. "कर्मचारी" या शब्दाची व्याख्या करा आणि किमान वेतन अधिनियम, १९४८ अंतर्गत सामान्य कामाचे दिवस आणि ओव्हरटाईमसाठी तास निश्चित करण्याशी संबंधित तरतुदी सांगा.
३. अलोकेबल सरप्लस समजावून सांगा आणि बोनस पेमेंट अॅक्ट, १९६५ अंतर्गत अॅलोकेबल सरप्लसच्या 'सेट-ऑन' आणि 'सेट-ऑफ' संदर्भातील तरतुदींवर चर्चा करा.

4. बोनस देयक कायदा, 1965 ची व्याप्ती आणि उद्देश काय आहे?
5. वेतन देयक अधिनियम, 1936 अंतर्गत अधिकृत वजावटीची चर्चा करा.
6. समान मोबदला अधिनियम, 1976 मधील 'पुरुष आणि महिला कामगारांना समान दराने मोबदला देण्यासंदर्भातील संबंधित तरतुदी नमूद करा.
7. बोनस देयक अधिनियम, 1965 चा अर्ज आणि न लागू न करणे स्पष्ट करा.
8. यावर एक छोटी नोट लिहा:
 - a) वेतन देयक कायदा, १९३६ चे निरीक्षकांचे अधिकार.
 - b) 'औद्योगिक किंवा इतर आस्थापना' परिभाषित करा.

[SET – A]

[Total No. of Question:]

SEAT No. -

Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's
NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

And

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

Diploma in Labour Laws and Labour Welfare

104: LEGISLATION AFFECTING CONDITIONS OF WORK

(PAPAR-IV)

(2018 Pattern) (Paper No. 01)

Time : 03 Hours

Max. Marks : 100

Introductions to candidates:

- 1) Answer any Five questions.*
- 2) All questions carry equal marks i.e. 20 marks each.*

- 1) Discuss the Provisions relating to 'Health & Safety' under Factories Act, 1948.
- 2) Explain the Provisions regarding 'Penalties' under the Motor Transport Workers Act, 1961.
- 3) Discuss the Provisions regarding 'Hours & Limitations of Employment' under the Mines Act, 1952.
- 4) What is the Aim & Objects of Bonded Labour, System (Abolition) Act, 1976, Discuss the Vigilance Committee under this Act.

5) Discuss the Provisions regarding Approval, Licensing & Registration of Factories under Factories Act 1948.

Q6) Discuss the Provisions regarding Opening & Closing Hours of Shops with Registration Of establishments under Bombay Shops & Establishment Act, 1948.

Q 7) Define 'Hazardous Process' & Discuss the Provisions regarding Hazardous Process under the Factories Act, 1948.

Q 8) Write short notes on any two of the following: (Ref. Child Labour Act 1986)

- 1) Child & Adolescent Labour Rehabilitation Fund.
(sec-14B)
 - 2) Penal Provisions under Child Labour Act 1986 .
(sec-14)
 - 3) Child Labour Technical Advisory committee.
(sec-5)
 - 4) Hours & period of work
(sec -7)
-

[SET – A]

[Total No. of Question:]

SEAT No. -

Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's
NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

And

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

Diploma in Taxation Laws

104: LEGISLATION AFFECTING CONDITIONS OF WORK

(PAPAR-IV)

(2018 Pattern) (Paper No. 01)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : ०३ तास

एकूण गुण : १००

सूचना :

- १) कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे द्या.
- २) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. कारखाना अधिनियम 1948 अन्वये कामगारांच्या आरोग्याच्या संदर्भातील तरतुदींची चर्चा करा.
२. मोटार वाहतूक कामगार अधिनियम 1961 अन्वये दंडाच्या संदर्भातील तरतुदी स्पष्ट करा.
३. खान अधिनियम 1952 अन्वये रोजगार अवधी व मर्यादा या संदर्भातील तरतुदींची चर्चा करा.
४. गुलाम कामगार पद्धती (निर्मूलन) अधिनियम 1976 या कायद्याच्या उद्देशाची तसेच दक्षता समिती ची चर्चा करा.
५. प्रसूती विषयक लाभ अधिनियम 1961 अन्वये निरीक्षक यांचे नेमणूक कर्तव्य व अधिकार यांच्या तरतुदींची चर्चा करा.

६. मुंबई दुकाने व आस्थापना अधिनियम 1948 अन्वये दुकाने बंद करणे उघडणे व आस्थापना नोंदणी यांच्या संदर्भातील तरतुदींचे चर्चा करा.

७. कारखाना अधिनियम 1948 अन्वये धोकादायक प्रक्रिया ची व्याख्या सांगा व धोकादायक प्रक्रियेच्या संदर्भातील तरतुदींचे चर्चा करा.

८. खालीलपैकी कोणत्याही दोन संक्षिप्त टिपा लिहा.

अ. बालकामगार अधिनियम 1986 अन्वये बाल व किशोरवयीन कामगार पुनर्वसन निधी.

ब. बालकामगार अधिनियम 1986 अन्वये दंडनीय तरतुदी.

क. बालकामगार अधिनियम 1986 अन्वये बालकामगार तांत्रिक सल्लागार समिती.

ड. बालकामगार अधिनियम 1986 अन्वये तास व कामाचा अवधी.